

ע"פ 19606/10/13 - מ.י. מע"מ אשדוד נגד איילת השחר בטחון (1993) בע"מ, שלמה טרבלסי

בית המשפט המחוזי בבאר שבע	ע"פ 19606-10-13
בפני כב' הנשיא יוסף אלון - אב"ד	
כב' השופט יורם צלקובניק	
כב' השופטת יעל רז-לוי	
המערערת	מ.י. מע"מ אשדוד ע"י ב"כ עו"ד עתאמנה סעיד
נגד	
המשיבים	1. איילת השחר בטחון (1993) בע"מ 2. שלמה טרבלסי ע"י ב"כ עו"ד יובל ליכטר

פסק דין

השופטת י. רז-לוי:

המשיבה 1 (להלן: "המשיבה") הינה חברה העוסקת במתן שירותי שמירה ואבטחה והמשיב 2 (להלן: "המשיב") הוא מנהלה הרשום והפעיל של המשיבה 1 בתקופה הרלוונטית לכתבי האישום, כאשר יחד עמו היה מנהל נוסף בחברה שהואשם אף הוא (נאשם 2 בכתב האישום), אשר במהלך המשפט נפטר.

כנגד המשיבים הוגשו שני כתבי אישום - האחד בגין אי תשלום מס בין השנים 2001 עד 2003 והשני בגין אי תשלום מס בין השנים 2005 עד 2007. על פי הנטען בכתבי האישום המשיבה לא דיווחה בדוחות מס ערך מוסף התקופתיים על מלוא העסקאות אשר ביצעה בשנים הנקובות לעיל. באי דיווח זה, נמנעו המשיבים מתשלום מלוא המס בגין העסקאות שביצעו, כאשר סך המס שלא שולם לרשויות המס בשנים אלו עולה לכדי 2,968,140 ₪ (קרן מס).

המשיבים הודו בעובדות כתב האישום היינו בכך שבשנים האמורות - שנות המס 2001-2003 ו- 2005-2007 מסרו ידיעות לא נכונות בדוחות ובכך נמנעו מתשלום מלוא המס בגין עסקאות שביצעו, זאת בניגוד לסעיף 117(א)(3) לחוק מס ערך מוסף התשל"ו-1976 (להלן: "החוק") ביחד עם סעיף 119 לחוק ביחס למשיב 2.

לאחר הודאת המשיבים בעובדות כתב האישום קבע בית המשפט קמא, כי הם ביצעו את העבירות אך נמנעו מהרשעתם תוך שהורה על הגשת תסקיר של שירות המבחן ולאחריו טענו הצדדים בשאלת ההרשעה.

ביום 2.9.13 ניתנה הכרעת דין בה קבע בית המשפט קמא, כי הוא רואה לנכון להימנע מהרשעת המשיבים כאשר במסגרת גזר דין השית על המשיב 300 שעות שירות לתועלת הציבור והתחייבות בסך 170,000 ₪ להימנע במשך שנה מביצוע עבירה מן העבירות בהן הודו במסגרת תיק זה.

בנימוקיו להימנע מהרשעת המשיבים ציין בית המשפט קמא, כי אכן מדובר בעבירות חמורות בסכומי כסף גבוהים אשר החבות בתשלומי המס "הוזזה" משך חודשים ארוכים, וכי הוא ער לכך שמדובר במעשים אשר נמשכו תקופה ארוכה וכי לא מדובר במעידה חד פעמית. בית המשפט אף הדגיש, כי הוא מודע להלכה לפיה הכלל בפלילים הוא הרשעה. עם זאת, מצא כי ניתן להימנע מהרשעת המשיבים, זאת בשים לב לכך שהרשעת המשיבה עלולה להביא לקריסתה וכתוצאה מכך מאות עובדי החברה עלולים למצוא עצמם מחוסרי עבודה וכי קיים אינטרס ציבורי שלא כך יהיה. בית המשפט נתן משקל אף לאמור בתסקיר שירות המבחן לפיו חברת אבטחה ושמירה שיש לה הרשעה פלילית אינה יכולה לפעול ואין אפשרות לקבל רישיון החזקת נשק ללא גיליון רישום פלילי נקי.

עוד ציין בית המשפט קמא, כי במידה והחברה תקרוס לא יוכלו המשיבים לשלם את החזר יתרת חובם לקופת המדינה העומד היום על 1.4 מיליון ₪, כאשר ניכר כי המשיבים עשו עד כה מאמצים כבירים להחזרת החוב. לפיכך, הדאגה למטה לחמם של מאות עובדי החברה והחשיבות בהחזר החוב לקופת המדינה מצדיקה להימנע מהרשעתם.

בית המשפט קמא אף נתן דעתו לכך שהמשיבים נעדרי עבר פלילי ומעשיהם אינם משקפים דפוס התנהגות עבריינית כרונית; כי הם הודו במעשים המיוחסים להם בשלב די מוקדם; וכי המשיב לא עסק בפעילות החשבונאית של המשיבה אלא היה אחראי על תפעול החוץ כאשר בחשבונות טיפל הנאשם 2 שנפטר.

ערעור המדינה מופנה כנגד החלטת בית המשפט קמא להימנע מהרשעת המשיבים.

לטענת המדינה שגה בית המשפט קמא משלא הרשיע את המשיבים בעבירות שיוחסו להם בכתב האישום וזאת לנוכח העובדה כי מדובר ב 6 עבירות שונות וחמורות שביצוען משתרע על פני תקופה של 6 שנים; לנוכח סכומי המס הגבוהים כאשר ערכו של המחדל מסתכם ב כ 2.9 מיליון ₪ (קרן מס בלבד); כי טעה בית המשפט כאשר קבע כי מעשים אלו אינם משקפים התנהגות של עבריינות מס כרונית שעה שהמשיבים הואשמו בהעלמת מס בשני כתבי אישום בשתי תקופות שונות וממושכות; כי דברי בית המשפט קמא שמעשי המשיבים בדחיית התשלומים או "שיפטינג" שלהם לא היו מתוך כוונה להעלים תקבולים או להתחמק מתשלומי מס, אין בהם לגרוע מחומרת העבירות אשר יש בהן כדי לפגוע בהתנהלות הכלכלית התקינה של המשק וכי בכל מקרה המדובר בדחייה ארוכה ביותר של שנים ובנטילת החוק לידיים. נטען כי אי הרשעה במקרה זה עלול להוביל לפגיעה קשה באינטרס הציבורי ומנוגד לעמדת הפסיקה. עוד צויין, כי מאפייניו של המשיב 2 משקפים את נסיבותיהם של מרבית הנאשמים המואשמים בעבירות מסוג זה אשר במהלך עסקיהם נקלעו לקשיים כלכליים ואין שוני בהן המצדיק חריגה מההלכה האמורה והימנעות מהרשעה דווקא במקרה זה; וכי הימנעות מהרשעה פוגעת באינטרס ההרתעה ובאינטרס הציבורי בהגשת דיווחי מס אמינים ומדויקים.

מנגד טוען ב"כ המשיבים, כי המשיבים הסירו את המחדל והחזירו לקופת המדינה 4 מיליון ₪, כאשר קרן החוב עמדה על 2.9 מיליון ₪ והמשיב אף סיים לרצות את עבודות השירות לתועלת הציבור שנגזרו עליו. הודגש, כי מדובר בעבירות של אחריות קפידה כאשר המשיבים לא ניסו להתחמק מתשלום המס, אלא רק לדחותו בשל המצב הכלכלי אליו נקלעו ועל כן התשלומים פשוט הוזזו ונעשה " שיפטינג". המשיבים לא ניסו בשום שלב להעלים הכנסות - הראיה שהעסקאות הופיעו בדיווחים למס הכנסה.

ב"כ המשיבים הטעים, כי קיימת בעיה בכך שגופים שונים ובהם מוסדות כמו עיריות מעכבים תשלומים ועל כן המע"מ לא התקבל והדבר גרם לאותם קשיים כלכליים לחברה. אף המחוקק ראה לנכון לתקן את חוק מע"מ (תיקון 41 לחוק) והתיר הוצאת חשבונית מס רק כאשר מתקבל התשלום בגין העסקה, דבר המעיד על כך שאף הוא היה מודע לקושי האמור.

עוד צוין, כי המשיבה מעסיקה 280 עובדים ומכאן אי הרשעת החברה תואמת את האינטרס הציבורי, תוך דאגה למטה לחמם של עובדיה של המשיבה אשר עלולה לקרוס במידה ותורשע.

הכלל הוא כי כאשר מדובר באדם בגיר אשר הוכחה אשמתו, יש להרשיעו: " נפסק שניתן להגיע לתוצאה של "אי הרשעת" נאשם שהאישומים המיוחסים לו הוכחו כדין "רק בנסיבות יוצאות דופן בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לחומרתה של העבירה" (ר"ע 432/85 גדעון רומנו נ' מדינת ישראל (21.8.1985) - הנשיא מ' שמגר). כמון כן בעניין כתב (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337) נקבע כי הימנעות מהרשעה אפשרית כאשר מתקיימים שני תנאים מצטברים: האחד - ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, והשני - סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים (שם, בעמ' 342; פסק דינו של השופט רובינשטיין בעניין חברת נמלי ישראל) - ראה רע"פ 1840/12 יהודה עוזר נ' מדינת ישראל, (30.04.2013) בעמ' 10.

כאשר המדובר בעבירות מס דרך כלל הן מחייבות הרשעה וזאת הן לאור הפגיעה הקיימת מהן לציבור בכללותו ולקופה הציבורית והן לאור הצורך בהרתעת הרבים. יפים לעניין זה הדברים שנאמרו לאחרונה ב ע"פ 2555/13 חי נחמיאס נ' מדינת ישראל (09.01.2014) : "מהות העבירה מצדיקה את הרשעת המערער. עבירות המס חמורות במיוחד בשל פגיעתן הקשה בעיקרון השוויון בין הנישומים, בקופה הציבורית וכפועל יוצא, ברווחת החברה בכללותה...שיקולי ההרתעה העומדים ביסוד מדיניות הענישה בגין ביצוע עבירות מס יקנו פעמים רבות עדיפות לאינטרס הציבור על פני עניינו הפרטי של הנאשם...ברי כי אחד הסיכונים הטמונים באי הרשעת הנאשם הוא שליחת מסר שלילי לציבור כי ניתן לעבור את העבירה מבלי לשאת באחריות וזאת אין לאפשר...".

במקרה דכאן, לאחר ששקלתי את מכלול נסיבות העניין ובכלל זה את העובדה שמדובר בשני כתבי אישום שאוחדו, בעבירות שבוצעו במשך שנים, בסכומי מס גבוהים שלא שולמו (כמעט 3 מיליון ₪ קרן מס), נראה כי לא היה מקום להימנע מהרשעת המשיבים ומכאן יש מקום לקבל את הערעור.

המשיבים ביצעו עבירות מס בכך שמסרו דיווחי מס לא נכונים בשישה דוחות שונים שהוגשו לרשויות מס ערך מוסף, אשר מהם הושמטו עסקאות בסכומים גבוהים, כאשר הדוחות כללו את אותן ידיעות לא נכונות. חומרה נוספת קיימת בכך שהמדובר בדרך פעולה שיטתית של המשיבים, אשר שנה אחר שנה, דו"ח אחר דו"ח, הגישו דוחות מהם הושמטו עסקאות רבות ולא שולמו סכומי מס ניכרים, סכומים שהיו אמורים להיות מועברים על ידם לרשויות המס.

עוד נזכור כי המדובר בשני כתבי אישום שצורפו, האחד מתייחס לשנים 2001-2003 והשני מתייחס לשנים 2005-2007, כאשר בסך הכל מדובר בהגשת דוחות ובהם דיווחים מטעים לאורך תקופה המתפרשת על פני שש שנים. מכאן שבפנינו

התנהלות שיטתית אותה סיגלו המשיבים לפיה לא הועברו דיווחים מלאים לרשויות מע"מ, ואף לא הועברו סכומי מס משמעותיים שהם היו חייבים בתשלום על פי דין.

ודוק, טענת המשיבים כי הם התכוונו לשלם בעתיד את המס אך לא עשו זאת בשל כך שתשלומים שאמורים היו להתקבל ממוסדות שונים שולמו באיחור ועל כן למעשה רק הזיזו את תשלום המע"מ בבחינת shifting, אינה חלק מהעובדות בהן הודו המשיבים בכתב האישום, שעיקרן אי דיווח נכון ואי תשלום מס בניגוד לדין. אף ביחס לטענתם כי היה מעין גילוי מרצון על ידם באשר לחלק מן התקופה, הרי טענה זו בסופו של יום לא הוכחה והכל כאשר המערערת חלקה על האמור.

עוד יודגש, כי בנקודת הזמן בה הוגש כתב האישום המשיבים נמנעו מתשלום מס בסכומים ניכרים (קרן המס עמדה על סך של 2,968,140 ₪). מכאן שטענתם כי התשלום רק "הוזז" וכי הם התכוונו רק לדחות את תשלום המס, קשה להלום אותה, מקום בו מדובר בדפוס פעולה שיטתי אשר נמשך זמן רב והמס בפועל לא שולם.

מעבר לכך, אין באמור כדי להפחית מעצם טיבם של המעשים והיקפם, כאשר בפועל המשיבים נטלו את החוק לידיהם, הגישו דוחות מהם הושמטו אותן עסקאות והם שהחליטו כביכול על העיתוי בו יבחרו, ככל שיראו לנכון, לשלם את המס.

יתרה מזאת, הקשיים הכלכליים אליהם נקלעו המשיבים ונסיבותיהם האישיות אין בהם כדי להצדיק תוצאה כה מקלה של הימנעות מהרשעה, שכן עברייני מס הינם במקרים רבים אנשים נורמטיביים אשר בעטיו של מצב כלכלי אליו נקלעו ביצעו את אותן עבירות מס [ראו: רע"פ 977/13 משה אודיז נגד מדינת ישראל, פסקאות 7-8 (20.2.13)].

לא נעלמו מעיני אותן נסיבות לקולא אותן מנה בית המשפט קמא ובכלל זה העובדה, כי המשיבים החזירו את קרן חובותיהם (וחלק נכבד מהריביות) לרשויות המס, וכי הרשעת המשיבה עלולה לפגוע בהמשך פעילותה של החברה אשר מעסיקה מספר רב של עובדים. עם זאת, לא מצאתי כי יש בכך כדי להצדיק הימנעות מהרשעה, שכן התחשבות באופי עיסוקה של המשיבה כחברת לאספקת שירותי אבטחה והיקף פעילותה אינה יכולה להוות שיקול המטה את הכף, תוך דחיקת האינטרס הציבורי הכללי לפינה; היא אף אינה מצדיקה עריכת איזון לא ראוי בו מירב המשקל ניתן לתחום בו עוסקת החברה ולהשלכות הלכאוריות של ההרשעה עליה.

לאור מכלול נסיבות ביצוע העבירות כפי שפורט לעיל, הרי הותרת אי הרשעת המשיבים על כנה טומנת בחובה פגיעה ממשית באינטרס הציבורי הכללי ובשיקולי הרתעה, ולהעברת מסר מוטעה שיש בו כדי להקל ראש במעשים מסוג זה.

מכאן אציע לחברי לקבל את הערעור ולהרשיע את המשיבים בביצוע עבירות לפי 117(א)(3) לחוק ביחד עם סעיף 119 לחוק והכל כמיוחס להם בכתבי האישום שבהם הודו.

יעל רז-לוי, שופטת

כב' הנשיא אלון:

**יוסף אלון, שופט
נשיא**

אני מסכים.

כב' השופט צלקובניק:

אני מסכים.

יורם צלקובניק, שופט

לפיכך הוחלט כאמור בחוות דעתה של השופטת רז-לוי לקבל את הערעור ולהרשיע את המשיבים בעבירות בהם הודו בשני כתבי האישום.

ניתן היום, כ"ח שבט תשע"ד, 29 ינואר 2014, במעמד הצדדים.

יעל רז לוי, שופטת

**יורם צלקובניק,
שופט**

**יוסף אלון, שופט
נשיא אב"ד**